Gemeente Houten

Onderdoor 25
Postbus 30, 3990 DA Houten
Telefoon 030 639 26 11
Fax 030 639 28 99
E-mail: gemeentehuis@houten.nl
Internet: www.houten.nl

Aan de leden van de raad

i.a.a. de commissieleden

Datum	Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Bijlagen
3 juli 2026			1007822	1

Onderwerp:
Raadsinformatiebrief collegereactie op accountantsverslag 2025

Geachte leden van de raad,

In deze brief informeren wij u over de reactie op het accountantsverslag 2025.

Aanleiding
Het jaarrekeningtraject 2025 is op 23 juni 2026 afgerond met het verstrekken van een goedkeurende controleverklaring door de accountant bij de jaarrekening 2025. Tegelijkertijd heeft de accountant verslag gedaan van de bevindingen en aanbevelingen van de uitgevoerde controle.

In deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de reactie van het college op het accountantsverslag.

Het college stelt het op prijs dat het concept van het accountantsverslag door de accountant met de portefeuillehouder, directeur bedrijfsvoering, manager financiën, de concerncontroller en adviseur concerncontrol is besproken op 10 juni jl. Op 11 juni 2026 heeft de externe accountant het concept accountantsverslag toegelicht aan de ARC (Audit- en Rekeningcommissie). De ARC zal in een aparte brief naar de raad reageren. Het college reageert middels een (aparte) raadsinformatiebrief van 30 juni 2026 op de bevindingen van de ARC op de jaarrekening 2025.

Kernboodschap
We zijn verheugd dat het proces van de jaarrekening is afgerond met een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid van de jaarrekening.

Het jaarrekening proces is dit jaar afgerond binnen de afgesproken termijn. Een aantal werkzaamheden hebben geleid tot meerwerk. Niet alle benodigde informatie voldeed aan de juiste kwaliteit en is voor een deel niet tijdig opgeleverd. De Audit- en Rekeningcommissie is hierover geïnformeerd op 28 mei 2026. De financiële consequenties hiervan worden verwerkt in de tweede bestuursrapportage.

Ook dit jaar heeft het college een verantwoording over de rechtmatigheid afgelegd in de jaarstukken door middel van de rechtmatigheidsverantwoording. De accountant heeft de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording beoordeeld en als getrouw aangemerkt.

In het accountantsverslag is een paragraaf met de kernboodschap jaarrekeningcontrole en een bestuurlijke samenvatting met conclusies opgenomen. De punten uit deze samenvatting zijn voor zover nodig voorzien van de hiernavolgende reactie van het college.

Getrouwheid
We hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor het getrouwe beeld van de jaarrekening 2025, inclusief de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording van het college. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden 2025 (BADO) geldt een goedkeuringstolerantie van 2% voor de controle van de jaarrekening.

Rechtmatigheid
We hebben de conclusies van het college in ons getrouwheidsoordeel betrokken waaruit geen materiële tekortkomingen zijn gebleken.

Begrotingscriterium
De begrotingsrechtmatigheden bestaan voor € 0,9 miljoen uit lasten- en kredietoverschrijdingen en voor € 13,9 miljoen uit begrotingsafwijkingen (overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten) die niet tijdig zijn opgenomen in een bestuursrapportage of in een raadsinformatiebrief uiterlijk in december van het begrotingsjaar. Het college heeft € 0,4 miljoen van de onrechtmatigheden als gevolg van lastenoverschrijdingen als acceptabel heeft aangemerkt.

Voorwaardencriterium
Uw gemeente voert in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording en specifiek de controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels jaarlijks een uitgebreide ‘spendanalyse’ uit. Er is sprake van een aantal afwijkingen van de aanbestedingsrichtlijnen voor een totaalbedrag van € 0,7 miljoen (2024: € 0,4 miljoen). De totale omvang van de fout ligt hoger dan vorig jaar. In totaal zijn zeven dossiers (deels) als onrechtmatig aangemerkt. Een tweetal IT-dossiers tellen vanaf 2025 volledig mee. Voor een deel van deze IT-diensten worden dit jaar voorbereidingen getroffen voor een nieuwe aanbesteding. We onderschrijven de aanbevelingen die het concerncontrol doet; het juist vastleggen van verplichtingen, zorgdragen voor eigenaarschap van contractbeheer en het koppelen van de uitgaven hieraan en de inrichting van een geautomatiseerde rapportage voor de informatievoorziening.

Reactie college
Na afronding van de controle van de jaarstukken 2025 evalueren we het jaarrekeningproces, de bevindingen en aanbevelingen uit de controle en de uitkomst van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit doen we met intern betrokkenen en (afzonderlijk) met de externe accountant. Hierbij betrekken we ook het ARC-rapport. De uitkomst gebruiken we om verbeteringen aan te brengen in het komende jaarrekeningtraject, de kwaliteit van de jaarstukken te verbeteren, de planning- en controlcyclus verder te professionaliseren en ook processen (i.c. inkopen en aanbesteden) goed op orde te brengen. Hiervoor volgen we de bouwstenen (verbeterpunten) uit het verbeterplan ‘Voor Elkaar!’.

Financiële positie
Het weerstandsvermogen is toereikend om de risico’s op te kunnen vangen. De weerstandsratio toont een stijging ten opzichte van 2024, welke is ontstaan door de actualisatie van de risico's, maar voornamelijk door actualisatie van de beschikbare de weerstandscapaciteit (wordt berekend exclusief het resultaat over 2025).

Realiteitsgehalte begroting
De afgelopen jaren is sprake van fors positieve resultaten ten opzichte van de begroting. Daarnaast is een sterke groei van het vermogen over de afgelopen jaren zichtbaar. Ons advies is om aandacht te hebben voor de balans tussen ambitie en capaciteit. Wij adviseren u om in 2025 nader onderzoek te verrichten naar de structurele oorzaken van het rekeningsaldo 2025 en te onderzoeken hoe het

realiteitsgehalte en de voorspellende waarde van de begroting en de tussentijdse informatievoorziening verder kunnen worden verbeterd.

Reactie college
Wij erkennen dat budgetten, capaciteit en taken in samenhang moeten worden overwogen om een realistische begroting te krijgen. De structurele omvang van onderbesteding en afwijkende (incidentele) baten vraagt om een scherpere manier van plannen, begroten en bijsturen. Dit ziet op zowel de exploitatie als op de (meerjarige) investeringen en de (realistische) capaciteit om dit uit te kunnen voeren. Bij het opstellen van de bestuursrapportages 2026 en de begroting 2027 geven we hier expliciet aandacht aan.

Interne beheersing
De belangrijkste bevindingen ten aanzien van de interne beheersing zijn met u (gemeenteraad) gedeeld en zijn besproken in de ARC van 11 december 2025 aan de hand van onze managementletter 2025. In het voorliggende accountantsverslag vindt u onze bevindingen naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole. Wij constateren dat relevante interne beheersmaatregelen veelal achteraf door concerncontrol worden uitgevoerd in plaats van door de verantwoordelijken in de 1e en 2e lijn.

Reactie college
Op dit moment gaat veel aandacht uit naar het verbeteren van de organisatie en specifiek de bedrijfsvoering en dienstverlening. Hiervoor volgen we de bouwstenen (verbeterpunten) uit het verbeterplan 'Voor Elkaar!'. Ook bevindingen uit de interimcontrole worden hierin betrokken. Via de verbijzonderde interne controles toetst concerncontrol de kwaliteit van de interne beheersing en de verbeterpunten in de 1e en 2e lijn. In de periodieke rapportages interne beheersing bewaakt concerncontrol de voortgang van bevindingen en aanbevelingen uit zowel de interne als externe controles.

Sociaal Domein
In 2025 zetten de landelijke kostenstijgingen in het zorgdomein (Wmo en Jeugd) door. Waar deze eerdere jaren vooral door volumegroei veroorzaakt werden, is nu vooral de toegenomen zorgzwaarte in de jeugdzorg bepalend: meer jeugdigen hebben intensievere, langere en duurdere trajecten, wat leidt tot hogere structurele lasten voor Houten.

Grondexploitatie
Voor de grondexploitaties hebben wij het proces, de dossiervorming en de onderbouwingen beoordeeld waarop het management de geactualiseerde schattingen heeft gebaseerd. Wij hebben onder andere de realisatie en de geactualiseerde schattingen ultimo 2025 versus de schattingen in de jaarrekening 2024 geanalyseerd. Wij hebben bij onze controle 2024 onze specialisten van Deloitte Real Estate ingezet en hebben de uitkomsten hiervan kunnen gebruiken bij onze controle 2025.
De gemeente Houten heeft al haar grondexploitaties als deelexploitaties ondergebracht in één mastergrondexploitatie. In boekjaar 2025 heeft uw gemeente naar aanleiding van ons advies een 7-tal deelexploitaties afgesloten. Verder vragen we aandacht voor de informatievoorziening en een strategie hoe om te gaan met het actief faciliteren van ontwikkelingen van derden.

Reactie college
Het college werkt de komende jaren toe naar een afronding en afsluiting van de zogenaamde mastergrondexploitatie 'Vinex'. Tegelijkertijd werkt het college aan de verbetering van de interne (project-)organisatie. Hiermee wordt het mogelijk om nieuwe gebiedsontwikkelingen (grondexploitaties en ontwikkelingen van en met derden) goed op te starten en de informatievoorziening in de organisatie en richting de raad goed in te richten.

Kwaliteit verslaggeving

Bij de jaarrekeningcontrole hebben wij vastgesteld dat uw jaarstukken 2025 voldoen aan de vereisten uit het BBV.

Welke positieve punten zien wij
De coördinatie van de jaarrekeningcontrole en aan te leveren documentatie is zichtbaar verbeterd ten opzichte van afgelopen jaar. Ondanks dat ook uw college constateert dat nog niet binnen alle processen op een consistente manier gewerkt wordt en de basis nog niet op orde is, zien wij dat uw organisatie zich kenmerkt als lerende organisatie, die streeft naar verbetering. De onderlinge communicatie is open en transparant over zowel onderwerpen die kwalitatief op orde zijn als de onderwerpen met aandachtspunten. U besteedt op een goede manier aandacht aan het thema fraude op basis van uw frauderisicoanalyse.

Welke aandachtspunten zien wij?
De aandachtspunten voor zover nog niet eerder genoemd zijn:

- Continuïteit van kennis en kwaliteit in de organisatie is een belangrijk aandachtspunt. Er is sprake van een groot verloop in het personeelsbestand. Uw organisatie vangt dit deels op met tijdelijke, externe inhuur. Daarnaast merken wij op dat kwetsbaarheden ontstaan doordat werkzaamheden ten aanzien van bijvoorbeeld het ruimtelijk/fysieke domein en het sociaal domein bij een beperkt aantal medewerkers is belegd.
- Kennis en kwaliteit in de 1e lijn moet borgen dat binnen uw administratieve organisatie en interne beheersing op een consistente en kwalitatieve wijze wordt gewerkt om administratie en interne controle te versterken.
- Wij merken een verbetering in de coördinatie van de jaarrekeningcontrole vanuit uw organisatie, wel constateren wij nog dat de (consistentie van) kwaliteit van aangeleverde controle-informatie verder verbeterd kan worden evenals de verantwoording en controle van de SiSa-bijlage.

Reactie college
In het kader van de huidige ontwikkelingen in de organisatie neemt het college maatregelen om meer te sturen op continuïteit van kennis en kwaliteit en kwetsbaarheden in de bezetting te voorkomen. Het verbeteren van de controle-informatie en de SiSa-bijlage betrekken we bij de verbeterpunten voor het komende jaarrekeningproces.

IT-omgeving
Wij concluderen dat wij niet kunnen steunen op de algemene IT-beheersmaatregelen ten aanzien van uw financiële administratie. Onze detailbevindingen zijn separaat van dit accountantsverslag gedeeld met uw ambtelijke organisatie. Uw gemeente heeft aandacht voor cyber security en de implementatie van NIS2 is, net als voor andere gemeenten.

Reactie college
We nemen kennis van de bevindingen en aanbevelingen en betrekken dit bij het verder professionaliseren van de informatievoorziening en -beveiliging.

Fraude en integriteit
Uw frauderisicoanalyse is vertaald naar concrete beheersmaatregelen in de organisatie. Uw personeelshandboek geeft handvatten voor het doen van een (integriteits-)melding. U heeft vanaf boekjaar 2025 de registratie en afhandeling van integriteitsmeldingen belegd bij een externe partij. Wij constateren dat hiermee het aantal formeel geregistreerde meldingen is toegenomen en dat alle meldingen zijn afgesloten in 2025. Onze conclusie is dat uw gemeente op een adequate wijze opvolging geeft aan geïdentificeerde integriteitskwesties en dat zij hierover tijdig met ons in contact treedt.

Reactie college

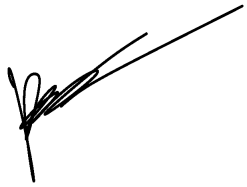
Het college heeft continue aandacht voor fraude en integriteit en draagt zorg voor de juiste maatregelen en legt dit vast in de op te stellen nota hoe te handelen bij mogelijke onregelmatigheden.

Consequentie
Na het zomerreces vindt de jaarlijkse evaluatie van het jaarrekeningproces plaats. Verbeterpunten worden meegenomen in het komende jaarrekeningproces.

Wat betekent dit voor de raad (procedureel)
Naar verwachting worden de jaarstukken 2025 op 14 juli 2026 vastgesteld door uw raad en vervolgens voorzien van een goedkeurende controleverklaring ingediend bij de provincie.

Het college verzoekt uw raad deze raadsinformatiebrief te betrekken bij de bespreking van het accountantsverslag 2025.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,

de secretaris,	de burgemeester,
	
R. van Netten	H.C. Heerschop

Bijlage(n): - Accountantsverslag 2025